

Subj: **Arij de Waard - kruik, oranje lintje 1948, - in oorlog in verzet en nazicampSINT MICHIELS GESTEL,ARNHEM**
Date: 06.06.2015 21:22:58 Westeuropäische Normalzeit
From: sieglinhofslinde@hotmail.com
To: thaimber@aol.com

Schreibfehler im holl.Korr.Text.

Von: Verena Wenk
Datum: 12. Mai 2014 01:10:42 MESZ

Betreff: Fwd: **Arij de Waard - kruik, oranje lintje 1948 , - in de oorlog in het verzet en nazicampSINT MICHIELS GESTEL,/Beekvliet-ARNHEIM**

Von: KNO Info <info@kanselarij.nl>
Datum: 8. Mai 2014 17:07:14 MESZ
An: 'Verena Wenk'
Betreff: RE: **Arij de Waard - kruik, oranje lintje 1948**

Geachte mevrouw Wenk,

Hartelijk dank voor uw vraag en uw interesse. Met betrekking tot uw vragen kan ik u het volgende melden:

Uw grootvader, decorandus de heer A. de Waard, geboren 20-03-1884 ontving inderdaad een Koninklijke onderscheiding. Betrokkene is bij Koninklijk Besluit van 15 april 1948, nr. 2 onderscheiden als Ridder in de Orde van Oranje-Nassau. De reden van decoratie (kwaliteit) was in de hoedanigheid van Hoofd van de Afdeling Vrachtzaken van de N.V. Nederlandsch Amerikaansche Stoomvaart Maatschappij "Holland Amerika Lijn" te Rotterdam.

Bijgaande stuur ik u als bijlage een scan van de bij ons bekende informatie, zoals overgenomen uit de (gedigitaliseerde) kaartenbak.

Ik verwijs u graag naar het Nationaal Archief voor inzage van het Koninklijk Besluit (www.nationaalarchief.nl). Let wel: er zijn wellicht beperkingen aan de openbaarheid gesteld waardoor niet alle Koninklijke Besluiten ter inzage kunnen worden overlegd. De medewerkers van de Studiezaal aldaar kunnen u hierover informeren.

Wat betreft uw moeder en tante, daarvan kan ik geen informatie terugvinden in onze registers. Ik ga er daarom vanuit dat zij geen Koninklijke onderscheiding hebben ontvangen.

Ik verwijs u naar gemeente Utrecht, afdeling Burgerzaken, om daar te informeren of uw tante daadwerkelijk bevallen is van

een kind. Ik neem aan dat er in dat geval informatie ligt opgeslagen in hun archieven.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Madeleine van Bekkum,
Kanselarij der Nederlandse Orden

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: Verena Wenk

Verzonden: vrijdag 2 mei 2014 15:51

Aan: KNO Info

Onderwerp: Re: Arij de Waard - kruik, oranje lintje ongeveer 1946, in vorlog kn merzet en nazicampSINT MICHIELS GESTEL,ARNHEM

Zeer geachte mevrouw van de Velde,

Myn grootvaader Arij de Waard - kruik is gebooren 20. maart 1884 in Heenvliet, en kwam ongeveer 1905 naar Rotterdam, Virulyplein 7 a, - want 1906 is zyn zoo Piet de Waard daar gebooren.,en.1909 dochter Diena de Waard, 3.November1915 dochter Arina adriaantje de Waard, myn moeder.

Grootvader Ary was in de "zeereedery Holland- America-lyn" procuratiehouder in de holland america lijn in rotterdam. Van af ongeveer 1940 was hy in Rotterdam in her verzet en oorganyzeerde met 2 vrienden ' nahrungsmittel'(hollandsch woord voedsel?) voor ondergdooken (untergetauchte) JOODEN , die illegaal in keldern leefden.

Hy kreeg ongeveer 1946 of 1947 het orange l i n t j e von H.M.Konining WILHELMINA hy werd verraad van en buur , een hollandsche nazi/NSBer , aan de gestapo, en werd afgehaalt naar het nazicamp BEEKVLIET, Sint Michiels Gestel by Arnhem,holland.

Een boek "BEEKVLIET " existeert, waar hy genoemt is, in de zelfde tyd zaamen met baroon van schimmelpennink en de autoor van het boek oover Erasmus v. Rotterdam, HUIZINGA.

Myn moeder hoorte 1940 by een groep van jonge meisjes, die moesten naa de eerste bomben ob rotterdam organyzeeren, dat menschen in rotterdam, die uitgebombt waaren, nergens in een kaamer ,in een huis, dat noch niet Kapotgeschooten was.

Een keer in de week moesten deezen mijsjes groepen naar menheer SEYSS INQUART , om een bericht afteleveren.

Moeder, die haar korte leeven alltyd groote depeessionen had, en die vanaf Hervst 1941 in Bazel was en in december 1941

vaader trouwde, kreeg my ob 3. january 1944.

Pas Naa de 8.mei 1945 hoorden wy van het roode kruis in bazel, dat opa noch leevde.

Natuurlyk interesseert my alles, wat existeert van grootvader, maar ook van myn pate- tante, die getrouwt was met ALBERT DERKSEN, DIE IN UTRECHT aan de universityd tantarts en Professor voor 'gnaatology',was, een niew weetenschap- gebied, waarover Oom Albert Derksen de eerste boeken schreev.

Er moeten ook hier verschrickete dingen gebeurt zyn.

Tante Diena Derksen- de Waard , ook tantarts,spraak nooit van deeze tyd.

Ik hoorde alleen, dat zy waarschylyk een kind had, wat stierf in de oorlog, Wat ik graag weeten zouw.

Zy leevde met haar man , Prof.med.dent. Albert Derksen, in Utrecht, dann in Soestdyk en de laatsde jaaren in Groenekan, gestorven ongeveer 1973.

Ik weet de maand niet meer, wan zy in 1909 gebooren is Ik weet alleen, das zy haar Man albert Derksen tussen 2 muuren in haar huisje Verstoppn moest, umdat hy gehaalt worden zoumin een ' jappencamp,'

Naar japan, en de gestapo zocht de man ooveral.

Kan men uitvinden, of zy werkelyk een kind had, wat in de oorlog, - zoo Vermoedden het menschen, die my dat vertelden, maar ook alleenmaar "gehoord" hadden en niet zeeker wissen, - vermoord werd?

Het zyn die 3 perzoonen, grootvaader, tante Diena Derksen- de waard en myn moeder,, oover die ik graag meer weeten zouw.

Is oover moeder, Arina Adriaantje wenk- de waard, die vanaf 1941 in Riehen/ Bazel was, nog iets geregistreert?

ik hoop, U kunt alles verstaan, omdat ik heelaas haast nooit meer hollandsch praat en myn ouderwetsch orthografie noch by grootvader Arij geleerd heb Van af 1950, want ik was dan alltyd in de vacanties by oma en opa in rotterdam , en n leerde daar, hollandsch schryven!

Myn moeder wouw, dat ik niet alleen een zwitser kind, maar ook ein Hollander ben!

Heel hartelyk dank voor U herl aardige briefelyke bericht!

Ik zouw nits liever doen, dan met U een kopje koffie drinken, wanneer ik weer eens naar holland kom.

Heel goeden wenschen en heel,erg bedankt !!

Verena Diena Wenk, pianoleerares,
Bahnhofstrasse 48
CH Riehen by Bazel

Am 02.05.2014 um 14:22 schrieb "KNO Info" <info@kanselarij.nl>:

Geachte mevrouw Wenk,

Voor het opvragen van informatie uit onze archieven hoeft u niet te betalen.

Om u beter van dienst te zijn, wil ik u vragen of u de geboortedatum van uw grootvader kunt doorgeven.

Met vriendelijke groet,

Carola van der Velde

Kanselarij der Nederlandse Orden

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: Verena Wenk

Verzonden: woensdag 23 april 2014 23:19

Aan: KNO Info

Onderwerp: Arij de Waard - kruik, oranje lintje ongeveer 1946, in

oorlog kn verzet en nazicampSINT MICHIELS GESTEL,ARNHEM,BELGIE

Ik schreef U zoeven ern email oover de vraag, welke teksten U oover myn grootvader, die ongeveer 1945/46 van Konining Wilhelmina het oranje lintje kreeg.

Hartelyk dank ! Verena Wenk, Bahnhofstr. 48, CH 4125 riehen- BAZEL

Zwitserland

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: Verena Wenk

Verzonden: woensdag 23 april 2014 23:12

Aan: KNO Info

Onderwerp: Oranje lintje ongeveer 1946 van H.M.Koning Wilhelmina aan

aan Arij de Waard- Kruik, Virulyplein 7 a, Rotterdam, 1884-1971,

ARCHIEF

Zeer geerde Menheer/ Mevrouw,

Mijn hollandsche grootvader Ary de Waard, Virulyplein 7 a, Rotterdam, was in de oorlog in het verzet en in het nazicamp SINT MICHIELS GESTEL, ARNHEM, BELGIË zaamen met HUIZINGA, autor van boeken over Erasmus van Rotterdam.

IK ZOUW GRAAG WEETEN, WAT u nog in archieven heeft, over mijn grootvaader, En zouw heel graag fotocopien hebben.

Hy was ongeveer 1906-1949 procuratiehouder in een kantoor van de holland- america- lyn.

In een 2. de email stuur ik nog een dokument uit het stadarchief Rotterdam.

Ik will graag Uw vriendelyke moeite met masterkaart betaslen.

Ik ben zwitser, mijn moeder was de dochter van Opa Arij de Waard.

Heel hartelyk dank--- VERENA WENK, Bahnhofstrasse 48, CH- RIEHEN BY BASEL.

Zomergesprekken

Verena Wenk

“En dan hoop ik dat iemand zegt: Arij de Waard, die ken ik wel.”

Het is niet zo dat het lijkt alsof Arij de Waard nooit heeft bestaan. Maar heel veel weet zijn kleindochter Venera Wenk (1944) niet over hem. Daarom probeert ze overal mensen te vinden die haar bijvoorbeeld kunnen vertellen in welke verzetsgroep haar grootvader tijdens de Tweede Wereldoorlog heeft gezeten. En dan hoopt ze dat iemand zegt: “Arij de Waard, die ken ik wel.” Bijvoorbeeld iemand van Scheveningen.

Eigenlijk is het alleen nog dit wat van Arij de Waard bekend is: geboren in 1884 en overleden in 1971, woonde aan het Virulyplein 7a in Rotterdam, werkte als algemeen procuratiehouder bij de Holland Amerika Lijn, was van 1942 tot 43 gijzelaar in Beekvliet, Sint Michiels Gestel en werd in 1948 onderscheiden als Ridder in de Orde van Oranje Nassau. Maar met dat laatste feit begint de onduidelijkheid. Nergens is bewaard gebleven waarvoor De Waard dat lintje kreeg.

Zelf vertelde hij weinig tot niets over wat hij tijdens de Tweede Wereldoorlog meemaakte. Alles wat hij nog van die periode had bewaard heeft hij verbrand. Zijn kleindochter vroeg hem dat niet te doen en zijn documenten desnoods te schenken aan een archief waar anderen er misschien een antwoord in kunnen vinden op vragen over hoe het er in die oorlogsjaren aan toe is gegaan. De Waard wilde er niet van weten. “Dat moet allemaal weg,” zei hij erover. Hij leefde constant met de angst dat de NAZI's terug zouden komen. Als ze dan zijn papieren vonden zouden ze hem doodschieten. “En jou ook,” vertelde hij zijn kleindochter.

Als gijzelaar in Sint Michielsgestel had haar grootvader zelf gezien dat een mensenleven de NAZI's weinig waard was. Vijf van zijn medegijzelaars werden er doodgeschoten. De indruk die dat op hem maakte bleef tot aan zijn dood onverminderd bestaan. “Dat gaat niet meer weg,” zegt Wenk. “Zo'n trauma is altijd van gisteren. Ik heb dat ook gezien bij Joden die nog een getatoeëerd kampnummer op hun arm hadden. Die konden daar ook niet over praten.”

De Waard kwam als gijzelaar in Sint Michielsgestel als represaille voor een aanslag in Rotterdam in 1942 op een trein vol wapens. Om de Nederlandse bevolking in het gareel te krijgen sloot de bezetter een groep meer en minder bekende mensen op om te executeren zodra het verzet nieuwe aanslagen pleegde. De gijzelaars werden niet willekeurig gekozen, weet Wenk. Met de arrestatie van bekende mensen maakte de bezetter duidelijk dat het menens was. Minder bekende mensen werden gekozen uit een lijst waarvoor verraders de namen leverden.

De reden dat De Waard op zo'n lijst stond kwam waarschijnlijk omdat een buurman ontdekte dat hij naar de illegaal verklaarde uitzendingen van de BBC luisterde, meent Wenk. “Overal waren verraders.” Met de angst voor verraad dook haar grootvader onder nadat hij uit Sint Michielsgestel vrij kwam. “Hij moet gedacht hebben dat hij werd geschaduwd zodat de bezetter er achter kon komen of hij verzet pleegde en met wie hij dat dan deed.” Veronderstelt ze, want ook daar sprak De Waard nooit over.

Hij vertelde wel dat hij in Sint Michielsgestel meewerkte aan een subtiel ondermijnend toneelstuk. De leiding gaf opdracht dat op te voeren voor waarnemers van het Rode Kruis die zo de indruk moesten krijgen dat het allemaal wel meeviel. Zo kwam Lucifer van Joost van den Vondel op het programma. “Een politiek stuk dat werd uitgelegd als iets wat over lucifers ging. De leiding vond het best; die zag het als een driehonderd jaar oud toneelstuk dat weinig verband hield met de

actualiteit." Dat deed het wel, legt Wenk uit. De Waard verwerkte er met anderen voor hun medegevangenen allerlei aanduidingen in. Die gingen aan de leiding voorbij omdat ze geen Nederlands begrepen. "Al moeten ze zich wel eens hebben afgevraagd waarom de gijzelaars soms zo hard lachten."

Een klein jaar zat De Waard gevangen in Sint Michielsgestel. Wenk zegt te vermoeden dat hij zijn vrijlating mogelijk aan de Holland Amerika Lijn te danken had. "Die had nauwe banden met Hamburg. Het kan zijn dat op hogere niveaus zijn vrijlating is bepleit." Het lokte bij haar grootvader wederom een verzetsdaad uit, hoorde ze van iemand die erbij was. "Op een gegeven moment werd zijn nummer omgeroepen met het bevel zich bij de leiding te melden. Dat deed hij niet. Hij was aan het werk; aardappelen schillen, en zei dat hij daarin niet gestoord kon worden. En sloeg toen de deur van het schilthok dicht." Zo kwam het dat hij nog enkele weken in Sint Michielsgestel bleef, tot hij gesommeerd werd te vertrekken.

Voor zover Wenk weet is hij direct daarna ondergedoken om te voorkomen dat hij de anderen van zijn verzetsgroep in gevaar zou brengen. Dat hij in het verzet zat zegt ze zeker te weten. Hij moet levensmiddelen hebben gestolen om te verdelen onder bijvoorbeeld ondergedoken Joden. "Dat was heel erg gevaarlijk; niet in de laatste plaats omdat verzetsgroepen altijd weer door verraders werden geïnfilteerd." Bij de aanslag op de wapentrein was hij niet betrokken. Dat moet een actie zijn geweest van een verzetsgroep die zich De Zwarte Duivels noemde. Of die naam klopt weet Wenk niet. "In het Rotterdamse archief is daar niets van te vinden."

In de koninklijke onderscheiding die De Waard in 1948 ontving zegt ze het bewijs te zien dat haar grootvader verzet pleegde. "Je krijgt die niet zomaar." Een krantenbericht uit dat jaar meldt alleen dat De Waard tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau was benoemd en dat directeur mr. P. van den Toorn van de Holland Amerika Lijn Officier in de Orde van Oranje Nassau was geworden, net als F. Rypperda Wiersma die de rederij in New York vertegenwoordigde.

Het zou vanwege een jubileum geweest kunnen zijn, overweegt ze. "Maar dan had de maatschappij zo'n onschuldige feit er best bij kunnen vermelden. Zoveel mensen werken ergens heel lang." Het lintje zou ook voor betoonde moed tijdens de oorlogsjaren geweest kunnen zijn. "Dan wordt het verhaal anders." Wenk noemt de warme banden die de Holland Amerika Lijn met Hamburg had een mogelijke reden dat met geen woord wordt gerept over de reden van de onderscheiding. "In 1948 zaten daar nog steeds oude NAZI's die niet wilden dat bepaalde zaken naar buiten kwamen. Hij wilde er nooit over praten want hij was bang dat hij daardoor zijn pensioen zou verliezen."

Zo komt het dat Verena Wenk uit Riehen bij Basel in Zwitserland maar weinig weet van haar grootvader Arij de Waard. Door de druk van het zwijgen moet ze ook zijn verzetsnaam zijn vergeten. "Die schreef hij altijd als afzender op de envelop waarin hij me voor mijn verjaardag vijf of tien gulden stuurde." Dit weet ze wel: De Waard was in de Tweede Wereldoorlog op alles voorbereid om zijn familie te beschermen; bijvoorbeeld door zijn dochter naar haar verloofde in Riehen te sturen.

Het is niet zozeer voor zichzelf dat Wenk antwoorden op haar vragen zoekt. "Het is goed wanneer mensen af en toe weer eens worden herinnerd aan hoe het toen was." En dan geeft ze er deze opdracht bij mee: "Alles wat daar vandaag, morgen of overmorgen in de buurt komt moeten we democratisch wegwerken."

Verena Wenk is via deze krant te bereiken.

Contactgegevens

UITGEVERIJ SCHEVENINGEN

De Scheveningsche Courant & HaagWestNieuws

E-mail

Algemeen	info@descheveningschecourant.nl
Verspreiding	info@descheveningschecourant.nl
Klachten	info@descheveningschecourant.nl
Advertenties	advertenties@descheveningschecourant.nl
Redactie	redactie@descheveningschecourant.nl
Administratie	administratie@descheveningschecourant.nl

Telefoon

Adverteren	06-34233838 (Suzanne Koolman)
Algemeen	070-3520565
Redactie	070-3520565 (bij voorkeur per mail)
Klachten	070-3520565 (bij voorkeur per mail)

Postadres

Postbus 84099
2508 AB Den Haag

Bezoekadres

op afspraak

Keizerstraat 173
2584 BE Scheveningen

Openingstijden: ma, di, wo 10.00 - 15.00 uur, do, vrij 10.00 - 12.00 uur

ROUTE BESCHRIJVING

HAAGLANDEN MEDIA COMBINATIE

E-mail

Algemeen	info@descheveningschecourant.nl
----------	--

DE SCHEVENINGSCHЕ COURANT

HAAGWESTNIEUWS

DE SCHEVENINGSCHЕ COURANT

NIEUWS

SPORT

ZAKELIJK

ACTIVITEITEN

ARCHIEF

CONTACT

De Scheveningsche Courant al meer dan 140 jaar, dé krant van Scheveningen! →

NIEUWS

Internationaal Vuurwerkfestival

Aufsatz über Arij de Waard - Kruik und seine Widerstandstätigkeit gegen den Naziterror in Holland 1940-45 von Redakteur JEAN QUIST.

Jubileumgeschenk van de Holland—Amerika—lijn

Het bestuur van de Holland—Amerika—lijn heeft besloten om, ter gelegenheid van het 75-jarig bestaan van deze rederij, een miljoen gulden te storten in het pensioenfonds, waardoor o.a. het weduwenpensioen kan worden verdubbeld. Het personeel in vasten dienst van de rederij, inclusief de gepensioneerden, ontvingen de mededeling, dat een gratificatie zal worden gegeven, afhankelijk van het salaris en het aantal dienstjaren.

Bij de viering van het jubileum is bekendgemaakt, dat mr. P. van der Toorn, directeur van de H.A.L., door H.M. de Koningin is benoemd tot officier in de orde van Oranje-Nassau. Ook de heer F. Pijperda Wierdsma, algemeen bedrijfsleider te New York, ontving deze onderschepping. De heer A. de Waard, procuratiehouder en chef afdeling vrachtzaken, werd benoemd tot ridder in de orde van Oranje-Nassau.

MINISTERIE VAN VERKEER EN WATERSTAAT

Bij Koninklijk besluit zijn benoemd:

tot officier in de orde van Oranje-Nassau:

mr. P. van den Toorn, te Wassenaar, directeur van de N.V. Nederlandsch Amerikaansche Stoomvaart Maatschappij „Holland—Amerika—Lijn”;

F. Rypperda Wiersma, te New York, vertegenwoordiger van de N.V. Nederlandsch Amerikaansche Stoomvaart Maatschappij „Holland—Amerika—Lijn” in de Verenigde Staten van Amerika;

tot ridder in de orde van Oranje-Nassau A. de Waard, te Rotterdam, chef van de Afdeling Vrachtzaken van de N.V. Nederlandsch Amerikaansche Stoomvaart Maatschappij „Holland—Amerika—Lijn”.

35

REG. NO.	NAAM.	VOORNAMEN.	DELICET.	BIJZ. TOEHT HOOPD VAN HET GEGIN.	GEBOORTE TEEF.	GEBOORTESPLAATS (met aarwijzing der provincie, van het land voor vreemdelingen.)	DUSSEK-LIJKE STAAT II (gekond) W (wed- wastaat) S (gesche- den van echt)	Kerk- genoot- schap.	HEROEF.
1	Ward, de	Arij	m	hfp	24/3 '04	Harwich H	H		Harbour
2	Kruik	Adriaan	m	svw	14/6 '84	Stamswal H	H		beide
3	Ward, de	Pieter	m	svw	11/6 '01	Rotterdam			
4	Kruik	Coen	m	svw	17/5 '07	Kaunaborn			Oordgraven
5	Ward, de	Dirk	m	svw	14/11 '09	Rotterdam			
6	"	Adriaan	m	svw	14/11 '15	"			
7	"	Pieter	m	svw	11/2 '07	"			zacht
8	"	Dirk	m	svw	14/11 '09	"	H		handarbeid
9	"	Adriaan	m	svw	14/11 '15	"	H		Handarbeid

VOOR No. 1 en 2 21/7 '30 21/7 '30 **P.K. AANGELEGD**

No. 1 - S.H.K. - C. 12/153
 No. 2 - S.H.K. - C. 12/154

19002642 1/2 30

Todesanzeige meines Grossvaters, der 1948 von der holländischen Königin den Ritterorden „Oranje Nassau“ für seine Widerstandstätigkeit in Rotterdam gegen die Nazis, 1940-45, bekam.

Volstrekt enige kennisgeving .

Op 2 september 1971 overleed onze beste vader, schoonvader, grootvader en overgrootvader

ARY DE WAARD

**Weduwnaar van Adriaantje Diena Kruik
Ridder in de Orde van Oranje-Nassau**

in de ouderdom van 87 jaar.

Uit aller naam:
A. A. D. Derksen.

Rotterdam, 4 september 1971
Virulyplein 7a.

De teraardebestelling heeft heden in alle stilte op de begraafplaats "Crooswijk" plaatsgevonden.

Geen bezoek.